

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
МАРИУПОЛЬСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ НАУКИ ТА ОСВІТИ

Збірник матеріалів

**XXVI підсумкової науково-практичної
конференції викладачів**

22 лютого 2024

Київ 2024

УДК 061.3(063)

АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ НАУКИ ТА ОСВІТИ: Збірник матеріалів XXVI підсумкової науково-практичної конференції викладачів МДУ / За заг. ред. М.В. Трофименка. Київ: МДУ, 2024. 406 с.

Рекомендовано до друку та поширення через мережу Інтернет вченою радою Маріупольського державного університету (протокол № 11 від 22.04.2024)

Редакційна колегія:

Голова Трофименко М.В., ректор МДУ, кандидат політичних наук, професор;

Члени редколегії Балабаниць А.В., доктор економічних наук, професор;
Безчотнікова С.В., доктор філологічних наук, професор;
Булатова О.В., доктор економічних наук, професор;
Задорожня-Княгницька Л.В., доктор педагогічних наук, професор;
Іванець Т. М., голова Ради молодих вчених МДУ, кандидат політичних наук;
Константинова Ю. В., кандидат історичних наук, доцент;
Омельченко В.Я., доктор економічних наук, професор;
Павленко О.Г., доктор філологічних наук, професор;
Романцов В.М., доктор історичних наук, професор;
Сабадаш Ю. С., доктор культурології, професор;
Тарасенко Д. Л., доктор економічних наук, професор;
Толпежников Р.О., доктор економічних наук, професор.

Збірник містить матеріали XXVI підсумкової науково-практичної конференції викладачів МДУ, яка відбулася 22 лютого 2024 року в Маріупольському державному університеті.

У матеріалах висвітлені актуальні проблеми розвитку міжнародних відносин та зовнішньої політики, філософії та соціології, історії, економіки та менеджменту, права, екології, кібербезпеки, документознавства, культурології, журналістики, філології, літературознавства, методики викладання, педагогіки та психології.

Видання адресоване науковцям, викладачам, аспірантам та здобувачам вищої освіти, а також усім, хто цікавиться сучасними проблемами науки та освіти.

Редакція не несе відповідальності за авторський стиль тез, опублікованих у збірнику.

СЕКЦІЯ

«ПУБЛІЧНЕ УПРАВЛІННЯ ДЛЯ СТАЛОГО ТЕРИТОРІАЛЬНОГО РОЗВИТКУ»

Чечель Анна,
доктор економічних наук, професор,
кафедра публічного управління та адміністрування
Маріупольського державного університету,
Visiting Academic, Cambridge Judge Business School

РОЗВИТОК СОЦІАЛЬНОГО ПІДПРИЄМНИЦТВА: ДОСВІД ПУБЛІЧНОГО УПРАВЛІННЯ ЄВРОПЕЙСЬКИХ КРАЇН ТА ПЕРСПЕКТИВИ ДЛЯ СТАЛОГО ТЕРИТОРІАЛЬНОГО РОЗВИТКУ В УКРАЇНІ

Одним із сучасних інструментів взаємодії влади, бізнесу і громади є соціальне підприємництво, тобто реалізація соціально-орієнтованої інноваційної підприємницької діяльності, значна частина прибутків від якої спрямовується на вирішення соціальних проблем. Сучасним інструментом такої взаємодії є соціальне підприємництво, тобто реалізація соціально-інноваційної підприємницької діяльності, значна частина прибутків від якої спрямовується на вирішення соціальних проблем [1].

Спрямованість європейського законодавства, що сприяє розвитку соціального підприємництва, надала можливості українським мігрантам реалізувати свої креативні підприємницькі підходи. Це, у кінцевому рахунку, дозволило підвищити частину ресурсів, які спрямовується на вирішення соціальних проблем у країнах, де було зареєстровано українцями нові соціально орієнтовані бізнеси [2].

Через війну мільйони українців вимушено виїхали до Євросоюзу та отримали там тимчасовий прихисток. Почавши працювати, у тому числі відкриваючи соціальні бізнеси, українці змогли пожвавити економіки деяких країн Євросоюзу і пом'якшити вплив нової економічної кризи. Так, за розрахунками ЄЦБ, від 25% до 55% українських вимушених мігрантів працевлаштуються або активно шукатимуть роботу на ринку праці в країнах-реципієнтах. Що збільшує робочу силу ЄС на 0,2-0,8% або на 0,3-1,3 млн осіб. Відтак, біженці з України можуть стати позитивним поштовхом для розвитку економік деяких країн ЄС [3].

В контексті завдань реінтеграції у Євросоюз посилюється актуальність розвитку соціального підприємництва в Україні. Європейській досвід державної підтримки

соціального підприємництва та підприємницький підхід до мобілізації громад є важливим для України, де війна кардинально змінила життя та бракує новітніх підходів, досвіду і ресурсів для відновлення і розвитку територій [4].

Наприклад, українські підприємці відкривають соціальний бізнес пов'язаний з діяльністю щодо допомоги переміщеним особам, вразливим групам населення, особам похилого віку або людям з особливими фізичними чи розумовими потребами тощо. Особливо важливо, що часто соціальний бізнес працевлаштовують своїх співвітчизників. Також важливим напрямком соціального підприємництва є формування можливостей для інклюзивних потреб на ринку праці, що набуває актуальності в Україні у зв'язку з пошкодженням фізичного та ментального здоров'я громадян в наслідок військових дій та процесами вимушеної міграції. [5].

Таким чином, органи публічного управління територіальних громад як і в Україні так і у ЄС, потребують нових інструментів вирішення існуючих соціально-економічних проблем та механізмів їх фінансування, а соціальне підприємництво задовольняє обидві ці вимоги, а також забезпечує соціальний розвиток громад через впровадження та розвиток соціальних послуг, поліпшення соціальної інфраструктури, підтримку соціально вразливих категорій населення, створення робочих місць, залучення членів громади до суспільно корисної діяльності [6]. Ініціативи з боку підприємців з України щодо впровадження соціальної відповідальності в свою діяльність та державна політика підтримки соціального підприємництва допоможуть не лише прискорити процеси інформатизації та модернізації діяльності, а й сприятимуть підвищенню їх репутації, прибутковості українського бізнесу, а й стануть потужним стимулом для більш активних дій уряду щодо інтеграції у глобальний економічний простір.

Література

1.Georgia Levenson Keohane. Social Entrepreneurship for the 21st Century: Innovation Across the Nonprofit, Private and Public Sectors. N-Y: McGraw-Hill, 2013. 273 с. ISBN 978-0-07-180168-3.

2.The State of Social Enterprise in Europe 2020-2021 URL: https://www.bertelsmannstiftung.de/fileadmin/files/user_upload/Euclid_Network_-_ESEM_Report_-_Final_Screen_.pdf

3.Соціальне підприємництво як відповідь суспільства на соціальні потреби URL: https://biz.ligazakon.net/interview/205014_sotsalne-pdprimnitstvo-yak-vdpovd-susplstva-na-sotsaln-potrebi

4.Social Entrepreneurship and Social Business. An Introduction and Discussion with Case Studies. Wiesbaden : Springer Gabler, 2012. 227 с. ISBN 978-3-8349-7093-0

5. Чечель А.О. Стратегічні пріоритети сталого розвитку громад в Україні: передумови розвитку соціального підприємництва / Сучасні аспекти реформування системи публічного управління в умовах воєнного часу: матеріали II Міжнародної науково-практичної конференції (27 жовтня 2023 року) / за заг. ред. О.І. Пархоменко-Куцевіл. Переяслав, 2023. – С. 267-270 <https://drive.google.com/file/d/1-rtpLVIPE0k9x5scqi0fq0Y93pS-C43P/view>

6. Чечель А.О., Зелінська М.І. Правовий контекст, державна політика та стимули підтримки соціального підприємництва у країнах Європи. Журнал «Наукові інновації та передові технології» № 14(28) 2023 (Серія «Управління та адміністрування», Серія «Право», Серія «Економіка», Серія «Психологія», Серія «Педагогіка») С.270 -286. [https://doi.org/10.52058/2786-5274-2023-14\(28\)-270-285](https://doi.org/10.52058/2786-5274-2023-14(28)-270-285)

Тарасенко Денис,
доктор економічних наук,
професор кафедри публічного управління та адміністрування
Маріупольський державний університет

РОЛЬ АДМІНІСТРАТИВНИХ СТРУКТУР У РОЗВИТКУ ТА ФУНКЦІОНУВАННІ ГРОМАДЯНСЬКОГО СУСПІЛЬСТВА.

Одним з основних напрямків розвитку України сьогодні є активна взаємодія адміністративних структур з організаціями громадянського суспільства. У цьому процесі важливе значення мають контроль громадян за виконанням органами державної влади своїх обов'язків перед населенням, запобігання зловживанню владою, захист прав і свобод людини, узгодження суспільних і державних інтересів. У сучасних умовах роль і значення громадського контролю над адміністративними структурами багаторазово зросли у зв'язку з необхідністю модернізації державного управління, боротьби з корупцією та підвищення якості державних функцій і суспільних послуг.

Сучасний етап розвитку та функціонування громадянського суспільства в Україні є необхідною передумовою для побудови соціально справедливого суспільства, укорінення загальнолюдських ідеалів і моральних цінностей, тобто повноцінного процесу державотворення й сучасних демократичних перетворень та становлення України як сильної й демократичної держави. Процес побудови справедливого суспільства в Україні, безумовно, є довготривалим, і доки людство не знайде вихід з оманливої системи поневолення тих, хто створює матеріальні блага для всіх, тоді як невелика частина людства насолоджується